

Fysikk, Øving 6

gruppe 2, Rendell Cale

Godkjent
SB

Ønsker tilbakemelding :)

Oppgave 1

a) Ingen ytre kraftmoment så vi har bevaring av spinn.

$$L_{\text{før}} = L_{\text{etter}}$$

$$\Rightarrow I_0 \cdot 0 + I_0 \omega_i = 2 I_0 \omega_f$$

$\Leftrightarrow$

$$\underline{\underline{\omega_f = \frac{1}{2} \omega_i}}$$

R

$$b) E_{K, \text{ før}} = \frac{1}{2} I_0 \omega_i^2$$

$$E_{K, \text{ etter}} = \frac{1}{2} (2 I_0) \left(\frac{\omega_i}{2} \right)^2 = \frac{1}{4} I_0 \omega_i^2 = \frac{1}{2} E_{K, \text{ før}}$$

R

Halvparten av den kinetiske energien forsvinner

Oppgave 2

- a) Fullstendig elastisk støt med ingen ytre krefter/kraftmoment, så spinn er bevart.

Trøghetsmomentet til skiven er gitt ved

$$I_0 = \int_{\text{skive}} r^2 dm, \quad dm = \frac{M dA}{A} = \frac{M r dr d\theta}{\pi R^2}$$

$$\Rightarrow I_0 = \frac{M}{\pi R^2} \cdot \int_0^{2\pi} \int_0^R r^3 dr d\theta$$

$$= \frac{2M}{\pi R^2} \cdot \frac{1}{4} R^4$$

$$\Rightarrow I_0 = \frac{1}{2} MR^2$$

Det totale trøghetsmomentet blir

$$I_{\text{tot}} = I_0 + n \cdot I_m, \quad I_m = mr^2$$

$$= \frac{1}{2} MR^2 + nmr^2 \quad (R)$$

- b) Vi har ingen ytre kraftmoment så spinn er bevart

$$\vec{L}_{\text{før}} = I_0 \cdot \vec{\omega} + n \vec{L}_0 = n \vec{L}_0$$

$$\vec{L}_{\text{rot}} = I_{\text{tot}} \vec{\omega}_f$$

$$\Leftrightarrow \vec{\omega}_f = \frac{\vec{L}_{\text{rot}}}{I_{\text{tot}}}$$

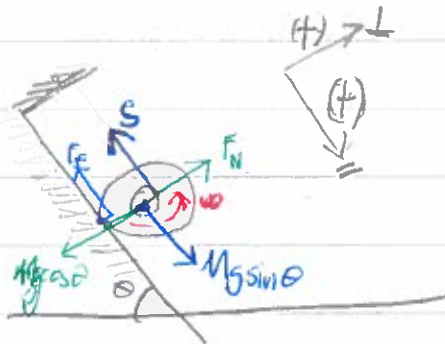
$$= \frac{n \vec{L}_0}{\frac{1}{2} MR^2 + nmr^2}$$

$$\vec{\omega}_f = \frac{2n \vec{L}_0}{MR^2 + 2nmr^2}$$

R

Oppgave 3

a) $\theta = \theta_0$, $a = 0$, $\mu = \mu_s$

$$F_f = \mu \cdot F_N = \mu_s Mg \cos \theta$$

(N1-translasjon, //): $Mg \sin \theta - \mu_s Mg \cos \theta - S = 0$ (1)

(N1-rotasjon) $S \cdot r - \mu_s Mg \cos \theta \cdot R = 0$ (2)

(2): $S = \frac{R}{r} \cdot \mu_s Mg \cos \theta_0$

Satt inn i (1):

$$Mg \sin \theta_0 - \mu_s Mg \cos \theta_0 - \frac{R}{r} \cdot \frac{1}{\mu_s Mg \cos \theta_0} = 0$$

$$\Leftrightarrow \mu_s M^2 g^2 \sin \theta_0 \cos \theta_0 - \mu_s^2 M^2 g^2 \cos^2 \theta_0 = \frac{R}{r}$$

$$\Leftrightarrow \sin \theta_0 \cos \theta_0 - \mu_s \cos^2 \theta_0 = \frac{R}{r} \cdot \frac{1}{\mu_s M^2 g}$$

Satt inn i (1)

$$Mg \sin \theta_0 - \mu_s Mg \cos \theta_0 - \frac{R}{r} \mu_s Mg \cos \theta_0 = 0$$

$$\Leftrightarrow \tan \theta_0 = \mu_s + \frac{R}{r} \mu_s$$

$$\tan \theta_0 = \mu_s \left(1 + \frac{R}{r}\right)$$

Siden $\cos(\tan^{-1}(x)) = \frac{1}{\sqrt{x^2+1}}$ får vi:

Gitt at dette er riktig, så stemmes neste steg.

$$S = \frac{R}{r} \mu_s Mg \cdot \frac{1}{\sqrt{\mu_s^2 \left(1 + \frac{R}{r}\right)^2 + 1}} R$$

$$= \frac{R}{r} \mu_s Mg \cdot \frac{1}{\mu_s} \cdot \frac{1}{\sqrt{\left(1 + \frac{R}{r}\right)^2 + \frac{1}{\mu_s^2}}}$$

$$= Mg \cdot \frac{1}{\sqrt{\left(\frac{r}{R}\right)^2 \left(1 + \frac{R}{r}\right)^2 + \frac{1}{\mu_s^2}}}$$

Dette steget tror jeg blir feil.

$$\Leftrightarrow S = Mg \cdot \frac{1}{\sqrt{\left(\frac{r}{R} + 1\right)^2 + \left(\frac{r}{\mu_s R}\right)^2}}$$

Da kan vel ikke bare helt uten videre gange inn med hvert ledd i en parentes som er opphøyd i andre.

$$\text{og } \theta_0 = \arctan\left(\mu_s \left(1 + \frac{R}{r}\right)\right)$$

vil være grensetilfellet for likevekt.

b) $\theta = \theta_0^+$ og $\mu = \mu_k$ slik at snella sklir nedover skråplanet,

$$(N2\text{-trans, //}): Mg \sin \theta_0 - \mu_k Mg \cos \theta_0 - S = Ma \quad (1)$$

$$(N2\text{-rot}): S r - \mu_k Mg \cos \theta_0 \cdot R = I \alpha = I \frac{a}{r} \quad (2)$$

$$(1): a = g \sin \theta_0 - \mu_k g \cos \theta_0 - \frac{S}{M}$$

Fra (3a) hadde vi

$$\theta_0 = \arctan\left(\mu_s \left(1 + \frac{R}{r}\right)\right)$$

$$S = Mg \cdot \frac{1}{\sqrt{\left(\frac{r}{R} + 1\right)^2 + \left(\frac{r}{\mu_s R}\right)^2}}$$

$$\text{Som gir } \sin \theta_0 = \frac{\mu_s \left(1 + \frac{R}{r}\right)}{\sqrt{\mu_s^2 \left(1 + \frac{R}{r}\right)^2 + 1}}$$

Innsatt i (1):

$$a = g \frac{\mu_s \left(1 + \frac{R}{r}\right)}{\sqrt{\mu_s^2 \left(1 + \frac{R}{r}\right)^2 + 1}} - \mu_k g \frac{1}{\sqrt{\left(\frac{r}{R} + 1\right)^2 + \left(\frac{r}{\mu_k R}\right)^2}}$$

D) Regner θ som kjent.

$$(N2 - \text{trans, //}): Mg \sin \theta - \mu_k Mg \cos \theta - S = Ma \quad (1)$$

$$(N2 - \text{rot, } \perp): S r - \mu_k Mg \cos \theta R = I \alpha = \frac{I a}{r} \quad (2)$$

$$(1) \text{ gir } a = g(\sin \theta - \mu_k \cos \theta) - \frac{S}{m}$$

$$(2) \text{ gir } S r = \frac{I a}{r} + \mu_k Mg \cos \theta R$$

$$\Leftrightarrow S = \frac{I a}{r^2} + \frac{R}{r} \mu_k Mg \cos \theta$$

Som satt inn i (1) gir

$$a = g(\sin \theta - \mu_k \cos \theta) - \frac{I a}{m r^2} - \frac{R}{r} \mu_k g \cos \theta$$

$$\Leftrightarrow a \left(1 + \frac{I}{m r^2}\right) = g \left(\sin \theta - \mu_k \cos \theta \left(1 + \frac{R}{r}\right)\right)$$

$$\Leftrightarrow a = \frac{g \left[\sin \theta - \mu_k \cos \theta \left(1 + \frac{R}{r}\right) \right]}{1 + \frac{I}{m r^2}} \quad R$$

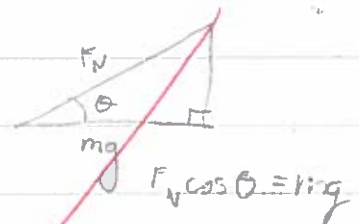
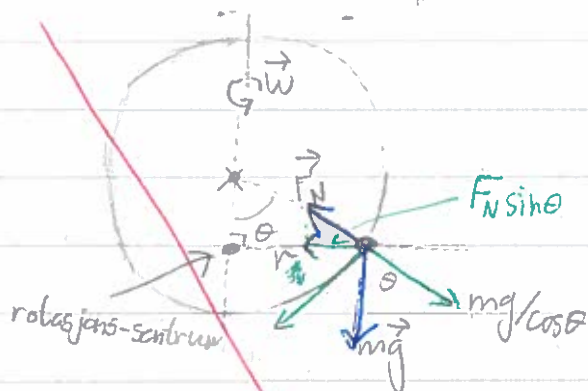
Oppgave 4

- a) Gitt at kula ikke begynner nøyaktig på toppen eller bunn vil:

$$\omega = 0 \Rightarrow \theta = 0$$

$$\omega \rightarrow \infty \Rightarrow \theta \rightarrow \frac{\pi}{2} \text{ eller } \frac{3\pi}{2}$$

b)

For en gitt ω (og r) vil kula ha en aksebroasjon inn mot rotasjonsaksen. F_N er den eneste kraften som virker inn på rotasjonen så

$$F_N \sin \theta = m \omega^2 r \quad (*)$$

Siden $F_N = mg / \cos \theta$ får vi

$$(*) \quad mg \tan \theta = m \omega^2 r$$

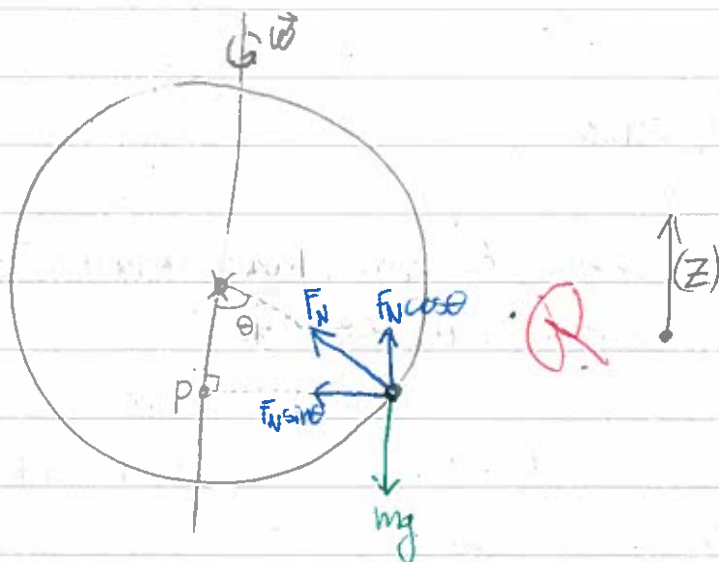
$$\tan \theta = \frac{\omega^2 r}{g}$$

$$\tan \theta = \frac{\omega^2 R \sin \theta}{g}, \quad r = R \sin \theta$$

$$\Rightarrow \cos \theta = \frac{g}{\omega^2 R}, \quad (\sin \theta \neq 0)$$

b)

For en gitt ω vil θ stabilisere seg vi bruker (N1) i (Z) retning og (N2) for rotasjon inn mot P.

$$(N1-Z): F_N = mg \cos \theta$$

$$(N2-rad.): F_N \sin \theta = m \cdot \frac{v^2}{r} = m \omega^2 R \sin \theta$$

$$\sin \theta \neq 0: \frac{mg}{\cos \theta} = m \omega^2 R$$

$$\Rightarrow \cos \theta = \frac{g}{\omega^2 R}$$

$$\text{Må da kreve } \frac{g}{\omega^2 R} \leq 1 \Rightarrow \omega^2 \geq \frac{g}{R}$$

c) $\omega \rightarrow \infty$ gir $\theta = \frac{\pi}{2}$ eller $\frac{3\pi}{2}$ som stemmer med forventningen men $\theta = 0$ kan siare til enhver fart ω , som ikke stemmer med forventningen.

Problemet ligger i at forkortingen som ledet til svaret forutsatte $\sin \theta \neq 0$.

Vi antok også at θ (og r) hadde stabilisert seg, men det er ikke nødvendigvis en selvfølge.

Se systemet fra kulas koordinatsystem. Da får vi en sentrifugalkraft

$$F_s = m\omega^2 R \sin\theta$$

som trekker kula oppover med en kraft $F_s \cos\theta$.

Vi ønsker null bevegelse i z-retning så tyngdekraften må være lik $F_s \cos\theta$.

$$\Rightarrow \quad = F_s \cos\theta = m\omega^2 R \sin\theta \cos\theta$$

$$mg \sin\theta = m\omega^2 R \sin\theta \cos\theta$$

~~Så kula er kun i ro når $\omega^2 r = g$. Dermed gjelder formelen fra c kun når $g = \omega^2 r$. Det betyr at $\theta = 0$ og $\theta = \pi$ er de eneste likevektspunktene. (fordi $\cos\theta = \frac{g}{\omega^2 r} = 1 \Rightarrow \theta = 0, \theta = \pi$)~~

~~$$\Leftrightarrow \sin^3\theta = \frac{2g}{\omega^2 R}$$

$$\frac{1}{2} \frac{1}{2} \sin(2\theta) = \frac{2g}{\omega^2 R}$$~~

$$\Leftrightarrow \cos\theta = \frac{g}{\omega^2 R}, \quad \sin\theta \neq 0$$

Se også gjerne LF.

e) $R = 0,1 \text{ m}$, $g = 9,81 \text{ m/s}^2$

i) $f = 3 \text{ Hz} \Leftrightarrow \omega = 6\pi \text{ s}^{-1}$

$$\cos \theta = \frac{9,81 \text{ m/s}^2}{0,1 \text{ m} \cdot (6\pi \text{ s}^{-1})^2}$$
$$= 0,28$$

$$\Leftrightarrow \theta = 1,29 = 73,9^\circ \quad R$$

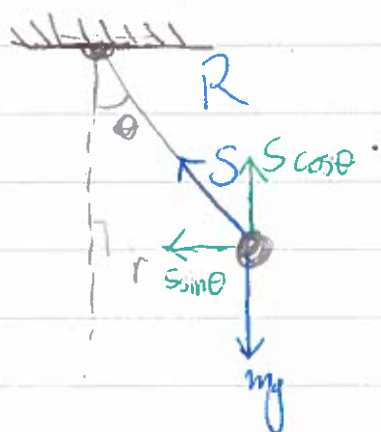
ii) $f = 1 \text{ Hz} \Leftrightarrow \omega = 2\pi \text{ s}^{-1}$

$$\cos \theta = \frac{9,81 \text{ m/s}^2}{(0,1 \text{ m}) \cdot (2\pi \text{ s}^{-1})^2}$$
$$= 2,48 \quad R$$

$\Rightarrow \theta$ eksisterer ikke

Skisse!

f)

Braker (12) for relasjon med fart w og θ .

$$S \sin \theta = m \cdot w^2 R \sin \theta \quad (1)$$

Null vertikal forflytning, så (11) gir

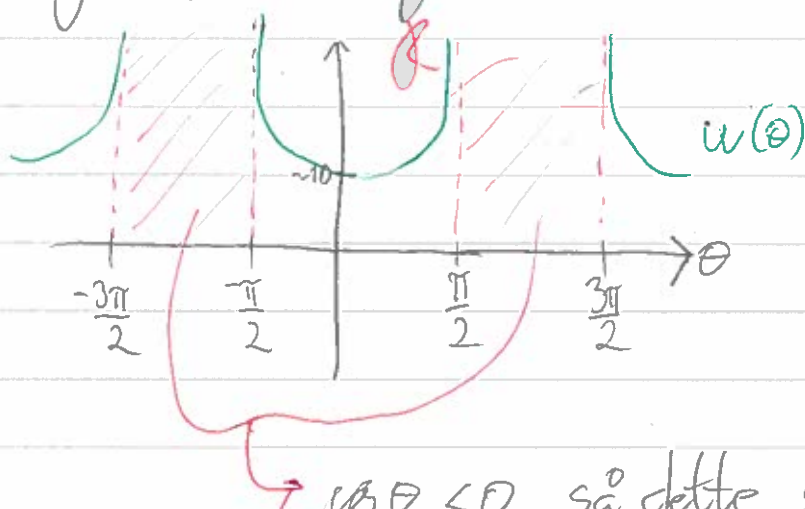
$$S \cos \theta = mg \Leftrightarrow S = \frac{mg}{\cos \theta} \quad (2)$$

$$\stackrel{(1)}{\Rightarrow} \frac{mg}{\cos \theta} = m w^2 R, \text{ antas } \sin \theta \neq 0$$

$$\Leftrightarrow w^2 = \frac{g}{R \cos \theta}$$

$$\Leftrightarrow w = \sqrt{\frac{g}{R \cos \theta}} \quad R$$

tegnet graf på data og fikk ca.

for $\theta \leq 0$ så dette svarer til
at kula er over opphengingspunktet
(som ikke er en mulig likevekt).

Det som er interessant er at farten aldri er
lavere enn $w_{\min} = \sqrt{\frac{g}{R}}$ da vi prøvde å ta grensen
 $w \rightarrow 0$ brøt vi denne "regelen", så derfor går ligningen
feil svar.

